

ként megoldódik az ifjúság kérdése is. Egy bizonyos erkölcsi újjászületésre és gazdasági berendezkedésre van szükség és akkor mindenki megtalálja szellemi és anyagi helyét, — akkor az ifjúság szeretni fogja az előtte járókat és akkor az öregek ismét szeretettel egyengetik majd a fiatalok útját, amely mindig egy kicsit a halhatatlanság útja... Senki a feladatát teljesen elvégezni a földön nem tudja, de mindig azzal a hittel kell behunyni a szemünket, hogy az ut-

nunk jövőnk okosabbak, erősebbek, tisztábbak, tehát több eredményt fognak elérni. Hiszek így abban, hogy az új magyar fiatalok különb lesznek, mert különbnek kell lenniük, mint mi voltunk és mint az apáink voltak...

Az író hite és vallomása világítja meg ezt a szürke decemberi délelőttöt a redakció hullámai fölött ivelő paránsnoki hidon, a szerkesztői szobában.

Vér György.

A Szenci Molnár Albertről szóló fejezetében a szellemi heroizmusnak eddig nem hallott dicsőimnusa csendül föl. Szerb Antalt elméleti alapvetése is az elsők közé emeli. Pintér Jenő nagyszabású összefoglaló munkája adta meg a lehetőséget, hogy egy Szerb Antal-féle rövidebb áttekintés létrejöjjön. Ilyen kísérletre, amely Beöthy Kistükre után az első, senki sem mert vállalkozni Szerb kritikusi közül. Joggal irigyelhetik is tőle a két kötetet!

— Szerb Antalnak az a megállapítása, hogy

nálunk mindig a leginkább erópaiak voltak a leginkább magyarok:

— csak a maradiakban vált ki ellenkezést. A magyarságot nem a cigánysor és a tanyaiság, hanem az európaiság fogja kiemelni a trianoni süllyedésgéből. Kell-e szebb program, mint a Szerb Antalé, amely Kazinczy humanizmusára emlékeztet? »Emberien élő, emberien átél, humánus stílus által szeretné a magyar irodalmat emberi szívekhez közel hozni, — és ha ez bizonyos fokig sikerül, úgy érzi, hogy könyve megtette kulturális és magyar kötelességét.«

— Persze, vannak fájó igazságok, amiket azonban Szerb Antal nem fél kimondani. Mikor például

szembehelyezkedik a turánizmussal, amely a magyar szellemiséget pogány ázsiai mezőkre szeretné visszavezetni.

»A magyar szellemi élet születése — írja Szerb Antal — egy nap történt megkeresztelésével. A magyar kultúra eredendően keresztényi kultúra, mint az Egyház legidősebb leányáé, a franciáé és nem megtért kultúra, mint a germán népeké. Ezért visszás és komikus minálunk minden olyan törekvés, mely német mintára kulturánk kiteljesedését kereszténység előtti, nem látható őstakon keresi.«

— A keresztény középkorról is többet, jellemzőbbet tud mondani Szerb Antal, mint az eddigi összefoglalások, fölhasználva Horváth János és Thienemann Tivadar monográfiáit. Itt is éles intuícióval dolgozik: »Azt kell hinnünk, hogy az az izzó vallásosság, mely ferencesainket és domokosrendieinket a XVI. század elején áthatotta és a kodexirodalom ihletője volt, már nem a középkor naiv vallásossága, hanem reakció az újkor szelleme, Erasmus, Luther, az új platonizmus ellen. Dekadenciátünet volt, erőfeszítés és védekezés, olyan, mint a láz, mellyel a szervezet ki akarja küszöbölni a kórokozókat.«

Máj- és lépbajokat

gyógyít az alföldi MIRA glaubersós gyógyvízzel tartott ivókúra. —
Vérdzz meg oryát.

Védelem Sz. A. számára

Beszélgetés Zolnai Béla egyetemi tanárral a legújabb Magyar Irodalomtörténetről

(A Délmagyarország munkatársától.) Fölkerestük Zolnai Béla egyetemi tanárt, hogy legújabb munkái iránt érdeklődjünk. A professzor lakásán fogadta a Délmagyarország munkatársát és örömmel mutatta a Széphalom új számának első íveit, amik most kerültek ki a nyomdából. Egy vastag, vászonkötéses könyv fekszik a professzor asztalán: Szerb Antal Magyar Irodalomtörténelének új, átdolgozott kiadása. Megragadjuk az alkalmat, hogy a sokat támadott szerző munkájáról véleményt kérjünk.

— Az új kiadás — mondotta Zolnai Béla — sok változtatást tartalmaz. Lényegesen enyhít egy pár szubjektív megfogalmazott kifejezést és kiegészíti a bibliográfiát, ami tudományos szempontból előnyére vált a határkövet jelentő munkának, amelynek egyébként éppen az adta meg az értékét, hogy száraz pedantéria helyett a mai élet elevenségével nézi a múltat.

— Mik voltak

konzervatív részről vádák Szerb Antal ellen?

— kérdeztük a professzortól, akinek asztalán irodalomtörténetek, Toldy Ferenc, Gyulai Pál, Beöthy Zolt, Császár Elemér munkái heverték.

— Annyi az alaptalan vád, hogy, amint látja, egy egész csomó könyvet kell áttanulmányozni annak, aki felelni akar rájuk. Mondhatom, örömmre szolgál ez a detektív munka, mert a ferdtéseken és igazságtalanságokon keresztül mindjobban kibontakozik előttem Szerb Antal könyvének jelentősége. A legelső magyar irodalomtörténetészek mellé állíthatjuk őt, aki szintézisét adja a modern irodalomtudománynak és elődeiét éppen nemzeti szempontból sokhelyütt fölülmulja.

A professzor keserű hangon folytatja:

— Az ugynevezett konzervatív iskola előtt

mindenki gyanus, aki mást mond és másképpen akar magyar lenni, mint ő.

Még Farkas Gyulát, sőt Mécs Lászlót is megvádolták... De mondhatom, kevés olyan vigasztaló és izgató olvasmányom volt életemben, mint az utóbbi hetekben, amikor végigolvastam Szerb Antal irodalomtörténetének korrektúráit és örömben föl-fölkiáltottam: ime ilyen gyönyörűen és átértett magyarsággal ír az, akit azzal vádoltak, hogy nem tiszteli a hagyományokat. Igazi magyar érték ő, hibái és fiatalos nagyotmondásai ellenére is, amellyel az ellenkezést néha fölkelte.

— Legszebb lapjai Szerb Antalnak éppen azok, ahol a hazaszeretet és irodalom legbensőbb egyessüléseiről ír. Ez különben természetes. Hiszen a kiátkozott Ady Endre minden belső harca ellenére is: magyarabb azoknál, akik magyartalansággal vádolták. És magyar volt Kölessey is, ki marné kétségbevonni, pedig róla maga Szerb Antal állapítja meg, hogy bántóan gonyolja a cigányzenét és hogy igazságtalan, mikor a magyar múltat kezdi mérlegelni, elkéseregésében így ír-

ván: »És az a honi régiség! Parányi fészkek a sziklabércen, apró harcok a síkmezőn, változó-könyv emléktelen kor, szalmafedelű városok...« A legnagyobb magyarok azok, akik szoltárokként fájón ostorozzák nemzetüket és vele önmagukat.

— Nézze például, mit mond Széchenyiről Szerb Antal: »Kifejleszteni, aktualizálni a magyarságban benne rejlő lehetőségeket, elérkezni a magyar eidos entelechiájáig, ahogy a görög filozófus mondta volna, olyanná tenni a magyart, amilyen alakban a Teremtő tervében szerepel — ez volt Széchenyi programja: a legnagyobb szabású célkitűzés, amit aktív magyar ember maga előtt látott.« Ezt írja Szerb Antal és sem magyarságban, sem stílusban nem marad Beöthy Zolt mondata mögött, amely így szól Széchenyiről: »Nemzetének elmaradottságán, sőt pusztulásán felizgult nagy szellemen megtalálja a nemzetiségi eszmék legmagasabb formuláját: a nemzetet meg kell tartani és ki kell fejleszteni az emberiség érdekében.«

— Gyönyörű, amit Aranyról ír Szerb Antal. Kevés ilyen portréja van a legnagyobb magyar epikusnak. Ugylátszik

Aranyt a modern szellemtörténészek és pszichikusok jobban értik, mint azok, akik folyton Aranyra hivatkoznak...

Dóczy-fotelág ágyneműtartóval országszerte elismerten jó, mert fekvésnél a fotel karjai a lábnál takarófogók és a derék alá kényelmetlen csukló rész nem esik. Modern reklámé, modern foték stb. v. DOCZY IMRE, Hid u. 1. (sarok)

KÖLCSÖNÖKET FOLYÓSÍT

Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Széchenyi tér 2.

SEGEDI FŐKÖZTÉR

Központ: Budapest.

Fiókok az ország legtöbb városában

Saját tőke 34 millió pengő